

obžalované, že požadovala za selata cenu, za kterou se selata na trhu prodávala, nevzal zřetele vším právem již soud nalézací, neboť jednak nemůže se obžalovaná dovolávat beztrestnosti z toho důvodu, že si týmž, dle okolností jednotlivých případů rovněž trestným způsobem počínali i jiní, jednak nelze u ní v tom ohledu mluvit ani o bezelstnosti ani o omluvitelném omylu, jelikož pro ni rozhodnými směly býti v první řadě náklady pořizovací, a, poněvadž se obžalovaná ani nepokusila náklady těmi ospravedlnit cenu, jí za selata požadovanou, stala se pro nalézací soud směrodatnou ona cena, která jako cena přiměřená byla označena posudkem znaleckým a jejímuž stanovení ony náklady pořizovací zajisté sloužily za základ. Nalézací soud proto, zjistiť, že obžalovaná požadovala za 1 kg živé váhy selat místo přiměřené ceny 35—40 K více než 64 K ba dokonce 80 K, dospěl právem k závěru, že tak činila, využívajíc mimořádných poměrů, vyvolaných válkou, totiž známé jí zvýšené poptávky po selatech, čímž výslovně a i věcně případně zjistil u ní úmysl ziskový. Ta okolnost, že ten či onen z kupitelů byl spokojen koupí selat za cenu, obžalovanou požadovanou, což ostatně rozsudkem není zjištěno, je právně bezpodstatná, neboť, nehledíc k tomu, že i oni kupci odhodlali se ke koupí selat za cenu tu nepochybně jen proto, že jinde selat laciněji ke koupí nedostali, je cílem zákona o trestání válečné lichvy nikoli ochrana zájmů toho kterého jednotlivce, nýbrž snaha zabrániti vykořisťování spotřebitelstva jako celku a proti této snaze směřovalo počínání si obžalované také tehdy, nepovažoval-li se snad ten či onen kupitel požadováním oné ceny za stížena, nýbrž cítil-li se dokonce prodejem selat za cenu tu uspokojeným. Že pak pro posouzení otázky zavinění u obžalované byla by naprosto lhostejnou i skutečnost, rozsudkem rovněž nezjištěná, že jeden z kupitelů selata, od obžalované koupená, se ziskem dále prodal, i výše zisku toho, jest na bíledni.

Čís. 369.

Porušení dodávkové povinnosti (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Skutková podstata druhé věty § 3 lichevního zákona nepředpokládá úmyslu, směřujícího přímo k tomu, by byla porušena povinnost dodati předměty potřeby, stačí vědomé zavinění pachatelovo, že nemohl své povinnosti dostáti.

Porušení dodávkové povinnosti vůči státu ohledně určitého předmětu potřeby nelze napravití možností, přispěti státu při uspokojování veřejné potřeby v jiném oboru.

(Rozh. ze dne 12. února 1921, Kr I 567/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Táboře ze dne 11. června 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle § 3 zákona lichevního.

D ů v o d y:

Provádějíc důvod zmatečnosti dle § 281 čís. 10 (správně 9 a) tr. ř., uplatňuje stížnost názor, že skutková podstata přečinu dle § 3 zákona o trestání válečné lichvy předpokládá pozitivní činění, směřující k tomu, by byla zmařena dodávková povinnost. Než stížnost přehlíží, že stěžovatel nebyl uznán vinným dle první věty § 3, dle níž dopouští se přečinu, kdo úmyslně poruší povinnost, dodávati předměty potřeby, založenou na úředním příkaze, nýbrž dle věty druhé, že totiž vědomě zavinil, že nemohl této své povinnosti dostáti. Nepředpokládá tedy skutková podstata dle druhé věty úmyslu, směřujícího přímo k tomu, by povinnost, dodati předměty potřeby, byla porušena, nýbrž stačí jednání, které má v zápětí znemožnění splnění dodávkové povinnosti, bylo-li provázeno vědomím, že se tento důsledek onoho počínání dostaví. Nalézací soud spatřuje trestnou činnost stěžovatelovu správně v tom, že choval nepřiměřeně značný počet dobytka, s nímž skrmil oves, který by byl jinak, ne-li zcela tedy aspoň z části, mohl dodati, a dospěl soud k přesvědčení, podrobně i případně odůvodněnému, že tím stěžovatel vědomě zavinil, že nemohl dostáti své povinnosti dodati oves. Za tohoto stavu věci stávají se ale bezpodstatnými další vývody zmateční stížnosti, dle nichž pěstování dobytka, nejsouc žádným zákonem ani předpisem omezeno, je národohospodářskou povinností, ba přímo záslužným činem každého hospodáře; skrmil-li stěžovatel obilí, mohl prý náhradou za ně dodati opět státu více dobytka. Nabýváť i takovéto, se stanoviska platných zákonných a úředních předpisů jinak lhostejné, ba s hlediska jistých zájmů snad i záslužné počínání rázu protiprávního, stává se jednáním trestným, přináší-li s sebou, jak je tomu v tomto případě, nemožnost, dostáti určité povinnosti, jejíž úmyslné nebo vědomé porušení zákon stihá jako čin trestný. Je pak samozřejmo, že porušení takovéto určité povinnosti nelze napravití možností, přispěti státní správě při uspokojování veřejné potřeby v jiném oboru. Stejně jako při úpravě spotřeby obilí a rozvrhu povinnosti dodávati obilí vychází státní správa i při hospodaření s dobytkem a s ním spojených rekvisicích dobytka z určitého plánu, do něhož by podobným postupem, jakého se dovolává stížnost, kdyby k němu docházelo a byl trpěn ve větších rozměrech, vnášen byl zmatek, vážně ohrožující veřejné zájmy.

Čís. 370.

Při krádeži, spáchané více spolupachateli (§ 174 II a) tr. zák.) netřeba, by úmysl jednoho každého směřoval k jeho osobnímu prospěchu.

(Rozh. ze dne 12. února 1921, Kr I 597/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu jako soudu výjimečného v Praze ze dne 5. května 1920, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže dle §§ 171, 173, 174 II a) c), 176 II a), 179 tr. zák. — mimo jiné z těchto